

Veerand Eestit allkirjastas Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 koostöölepingu

19 Lõuna-Eesti omavalitsust allkirjastasid jaanuarikuu viimasel nädalal koostöölepingu Euroopa kultuuripealinna ettevalmistamiseks ja elluviimiseks.

Nelja päeva jooksul sõitis Tartu 2024 esindus läbi 1000 kilomeetrit ja külastas 19 Lõuna-Eesti omavalitsust. Tartu 2024 juht Priit Mikk, SA Tartu 2024 nõukogu esimees ja Tartu linnapea Urmas Klaas ja iga omavalitsuse juht allkirjastasid koostöölepingu. Selle alusel valmistatakse ette ja viiakse ellu Euroopa suursündmus – leping sõnastab kultuuripealinna regionaalse programmi loomise, turundamise ja rahastamise põhimõtted. Selline ühislepingu formaat on Eestis ainulaadne ja on suurim valdkondadeülene koostöö Lõuna-Eestis.

Luunja vallavanem Tõnu Muru toob välja kultuuripealinna olulisuse kohalike elanike jaoks: „Olen kindel, et läbi kultuuripealinna raames toimuvate sündmuste on inimestel võimalus saada positiivseid elamusi, mis tõstab nende elukvaliteeti. Võimalus kogeda midagi

suuremat ja võimsamat kui igapäevarutiin.

Oleme kokkuhoidvad ja teeme aktiivset koostööd kultuuripealinna meeskonnaga. Soovime olla kaasatud ja panustada oma ideedega Euroopa 2024 kultuuripealinna ettevalmistamisesse ning elluviimisesse. Luunja vald on tänulik võimaluse eest edendada oma piirkonna kultuurielu ja teadvustada iseenda rolli selles protsessis. Tutvustada kohalikku kultuuripärandit ja kanda seda pärandit edasi ka järgmistele põlvetele.“

SA Tartu 2024 ja omavalitsuste koostööleping kirjutati alla igas omavalitsuses kohapeal. Luunja vallas tervitati Tartu 2024 tiimi mürtsuvate trummidega. Koostöölepingute sõlmimisega astub Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 ettevalmistustesse suure sammu edasi, sest algab Euroopa kultuuripealinna põhjalik planeerimine ja elluviimine Lõuna-Eestis. Lisaks suursündmuse õnnestumisele toetab koostööleping pikaajaliste positiivsete mõjude saavutamist Lõuna-Eesti kultuuris ja majanduselus.

2021. aasta suurim eesmärk on ette valmistada 2022. aasta algul toimuv regionaalne projektitaotlusvoor kultuuri-

pealinna programmi väärt sündmuste leidmiseks – selleks toimuvad sel aastal omavalitsustes infopäevad ja koolitused. Samuti mestivad omavalitsused juba kultuuripealinna programmi arendusprotsessi kuuluvate projektidega, et leida ja kokku leppida ka nende raames ühiseid tegevusi. Jätkub kultuurikorraldajate võimestusprogramm Kultuurikompass, mis võimaldab kohalikel kultuurikorraldajatel end kultuuripealinna aastaks olulistel teemadel ette valmistada ja täiendada.

Euroopa kultuuripealinna Tartu 2024 viib ellu Tartu linn koos kõigi tiitlile kandideerinud 19 Lõuna-Eesti omavalitsusega, kelleks on Antsla vald, Elva vald, Kambja vald, Kanepi vald, Kastre vald, **Luunja vald**, Nõo vald, Otepää vald, Peipsiääre vald, Põlva vald, Rõuge vald, Räpina vald, Setomaa vald, Tartu vald, Tõrva vald, Valga vald, Viljandi linn, Võru linn ja Võru vald.

Euroopa kultuuripealinna ettevalmistusi ja elluviimist koordineerib sihtasutus Tartu 2024. Sihtasutuse töö kultuuripealinna ametliku programmi, turunduse jm elluviimiseks lähtub Tartu 2024 kandidatuuriraamatust ja loovkontseptsioonist „Ellujäämise Kunstid“.

Vasakult Priit Mikk, Urmas Klaas ja Tõnu Muru allkirjastamas 28. jaanuaril Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses Tartu 2024 koostöölepingut. Foto: Mana Kaasik

Vallavolikogu 28. jaanuari istungi kokkuvõte

Käesoleva aasta esimene istung toimus Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuse saalis. Kohal olid kõik volikogu ja vallavalitsuse liikmed. VOLIS-e infosüsteemi hääletamiseks ei kasutatud, tehti ainult avalik ülekanne.

Volikogu istungi alguses toimus Tartu Euroopa kultuuripealinn 2024 ja Luunja valla koostöölepingu sõlmimine. Kultuuri- ja vabaajakeskuse meeskonna poolt oli saali loodud sündmuse olulisust ja pidulikkust rõhutav atmosfäär. Lepingule kirjutasiid alla Tartu linnapea ning sihtasutuse Tartu 2024 nõukogu esimees Urmas Klaas, Luunja vallavanem Tõnu Muru ja sihtasutuse Tartu 2024 juht Priit Mikk.

Külaliste lahkumisel jätkus volikogu istung tavapärasel vormis. Päevakorra arutamisel esitati ettepanek lükata 2021. aasta eelarve projekti arutamine päevakorras tahapoole ning jätta päevakorrast välja põhimääruse eelnõu.

Hääletuse tulemusel (seitse voliniku muudatuste poolt ja kaheksa vastu) jäeti päevakorras muudatused tegemata.

Seejärel kinnitati päevakord kaheksa poolt- ja seitsme vastuhäälega.

2. päevakorrapunktis andis Hille Luts ülevaate 2020. aasta eelarve täitmise hetkeseisust. Eelarve täitmine ei ole veel lõplik. Tegemist on tekkepõhilise eelarvega ning laekuda võib veel üksikuid arveid, mis puudutavad eelkõige detsembrikuud. Volikogu võttis info teadmiseks.

3. päevakorrapunktis tutvustas Hille Luts valla 2021. aasta eelarve projekti ja tõi välja olulised muudatused, mis peale tulude selgumist volinikele detsembrikuus saadetud eelarve projektis tehtud olid. Eelarveprojekti arutelu oli küllaltki pikk. Täpsemalt palun soovijatel lugeda volikogu istungi protokollist.

Otsustati määruse eelnõu esimene lugemine lõpetada. Parandusettepanekuid oodatakse 12. veebruariks.

4. päevakorrapunktis oli arutusel vallavalitsuse ametiasutuse struktuur ja teenistuskohdade koosseis. Vallavanem Tõnu Muru tutvustas eelnõu, mille kohaselt soovitakse teha muudatus ametiasutuse struktuuris ja kinnitatakse teenistuskohdade koosseis. Eesmärgiks on rakendada kahetasandilist juhtimist. Osakondade juhtimine saab ülesandeks vastava ala nõunikule, eraldi osakondade juhtide

ametikohtasid ei looda. Struktuuriüksusena lisandub kantselei. Otsuse jõustumisel ei toimu palgafondi suurenemist. Uue struktuuri kinnitamise järel uuendatakse ka töötajate ametijuhendeid.

Häältega kaheksa poolt ja vastu seitse kinnitati Luunja vallavalitsuse ametiasutuse struktuur ja teenistuskohdade koosseis.

5. päevakorrapunktis andis vallasekretär lühikokkuvõtte Luunja valla põhimääruses kavandatavatest muudatustest. Eelnõus on välja jäetud kehtivas põhimääruses esinevad kordused ja seaduse refereeringud. Lisaks muudetakse neid punkte, mis on aastatega mõnevõrra ajale jalgu jäänud. Käesoleva aasta jooksul peaks Riigikokku jõudma uus valdkonda reguleeriv seadus. Kui seadus Riigikogus vastu võetakse ja jõustub, siis tuleb ka vallas teha tõsisem põhimääruse revisjon.

Otsustati, et määruse eelnõu tuleb saata ka valla ajutisele põhimääruskomisjonile arutamiseks. Seejärel otsustati lugeda määruse eelnõu esimene lugemine lõppenuks. Parandusettepanekuid määruse eelnõule saab esitada 12. veebruarini.

6. päevakorrapunktis olid arutusel volikogu tööst osavõtu eest makstava tasu ja hüvitise määrad ning maksmise kord. Praegune koalitsioon on seisukohal, et 18.06.2020 vastu võetud määrusega muudeti vastav kord liiga keeruliseks ja volikogu tasud, eelkõige esimehe ametipalk, liiga suureks. Uue määrusega määratakse vallavolikogu esimehele, aseesimehele ja liikmetele ning vallavolikogu komisjoni esimehele ja liikmetele kindel tasu. Volikogu esimehe ametipalka vähendatakse kaks korda. Muudatuste tulemusena on valla kulud volikogu liikmete tasudele aasta lõikes oluliselt väiksemad kui seni.

Otsus võeti vastu 14 poolthäälega, üks volinik ei hääletanud, kuna viibis istungi saalist väljas.

7. päevakorrapunktis käsitleti vallavanema töötasu kinnitamist. Eelnõu kohaselt oli ettepanek määrata vallavanema põhipalgaks kuus 2,3-kordne Statistikaameti poolt avaldatud eelmise aasta teise kvartali keskmine brutotöötasu ja teenistusülesannete täitmiseks isikliku sõiduauto kasutamise eest hüvitis kuni 335 eurot kuus, mida makstakse sõidupäeviku alusel arvestusega 30 senti kilomeetri kohta. Ettepanek tähendab, et

vallavanema töötasu saab olema ca kolmsada eurot kuus suurem, kui see oli seni (brutopalk). Töötasu määramisel uuriti vallavanemate tasusid nii naabervaldades kui ka mitmes teises sarnase suurusega Eesti vallas. Määratud töötasu osas oleme jätkuvalt konservatiivsed ehk Luunja vald ei ole kindlasti vallavanemate palgatabeli ülemises otsas.

Häältega kaheksa poolt ja vastu seitse kinnitati uus töötasu tagasiulatuvalt alates aasta algusest.

8. päevakorrapunktis andis vallasekretär vastuse 2019. aastal revisjonikomisjoni koolilõuna-, hooldaja- ning kohaliku omaalgatuse toetuste maksmise kontrollaktile. Revisjonikomisjon leidis, et kohaliku omaalgatuse ja vabaühenduste toetamise kord Luunja vallas vajab täiendamist ja kaasajastamist. Selle ettepanekuga vallavalitsus nõustus ning enne revisjoni oli juba algatatud kõikide toetusmääruste ülevaatamine ja ettepanekud saadetud haridus- ja sotsiaalnõunikule. Kõikide revisjoniaktis toodud ettepanekutega nõustuti.

Info võeti teadmiseks.

9. päevakorrapunktis oli käsitusel Põvvatu külas Intsu maaüksuse detailplaneeringu algatamine, planeeringuala piiri ja suuruse ning lähtetingimuste kinnitamine, millest ülevaate esitas Evelin Karjus. Planeeringu eesmärk on üksik- elamumaa kruntide moodustamine ja ehitusõiguse andmine üksikelanutele ja abihoonetele.

Planeeringu- ja keskkonnamisjon toetas planeeringu algatamist.

Arutati piirkonnas olemasolevate kergliiklustee osade ühendamise võimaluste üle ning vajaduse puhul planeeringusse lisamist.

Otsus võeti vastu 15 poolthäälega.

10. päevakorrapunktis oli käsitusel Sava külas Roosikivi maaüksuse detailplaneeringu algatamine, planeeringuala piiri ja suuruse ning lähtetingimuste kinnitamine, millest ülevaate esitas Evelin Karjus. Maaomanik oli esitanud taotluse detailplaneeringu algatamiseks ühele üheperehoonele abihoonetega.

Planeeringu- ja keskkonnamisjon toetas planeeringu algatamist.

Otsus võeti vastu 15 poolthäälega.

11. päevakorrapunktis oli arutusel **Veibri külas Veibri tee 4 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku korraldamine**. Ülevaate esitas Evelin Karjus, küsimuse arutelu juhtis volikogu aseesimees.

Maaomanik taotleb kinnistu jagamist kaheks üksikelumumaa krundiks. Nähakse ette Veibri tee maa-ala laiendamise 15 meetrini, et võimaldada siia 3 m laiuse kergliiklustee rajamist. Planeering on kooskõlas valla üldplaneeringuga.

Planeeringu- ja keskkonnamisjoni toetas planeeringu algatamist.

Otsus võeti vastu 14 poolthäälega.

12. päevakorrapunktis oli arutusel **Rõõmu külas Uus-Teearu (43201:001:1452) maaüksuse osaala detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku korraldamine**. Ülevaate esitas Evelin Karjus.

Planeeringuala hõlmab 7 ha suurusest kinnistust ühte osa, 1 ha suuruse maa-ala, kuhu planeeritakse kolm üksik-elamu krunti ja antakse ehitusõigus üksik-elamutele ja abihoonetele.

Volikogus toimunud arutelu tulemusena otsustati seada planeeringusse lisatingimuseks rajada kolme kinnistu peale üks ühine biopuhasti.

Selle lisatingimusega hääletasid 12 volikogu liiget detailplaneeringu vastuvõtmise poolt, erapooletuks jäi kolm volinikku.

13. päevakorrapunktis oli arutusel **Lohkva külas Timmi tee 14 maaüksuse detailplaneeringu vastuvõtmine ja avaliku väljapaneku korraldamine**. Ülevaate esitas Evelin Karjus.

Planeeringu eesmärgiks on kaaluda maaüksusele ehitusõiguse andmist üksik-elamule ja abihoonele. Planeeringu järgi moodustatakse alale üks elamukrunt ja lisaks krunditakse välja olemasolev teemaa-ala transpordimaaks. Tagatakse juurdepääs tupiku lõpus asuvale Timmi tee 14a krundile.

Planeeringu- ja keskkonnamisjoni toetas detailplaneeringu vastuvõtmist.

Otsus võeti vastu 15 poolthäälega.

14. päevakorrapunktis oli arutusel **Kavastu külas Kantsi kinnistu detailplaneeringu korrektuuri kehtetuks tunnistamine krundi Pos 2 osas**. Ülevaate esitas Evelin Karjus. RMK on taotlenud 2005. aastal kehtestatud detailplaneeringu osalist (elamukrundi osas) kehtetuks tunnistamist. Lõppeesmärgina soovitakse muuta kinnistu piire ja vastavalt 2019. aas-

ta volikogu otsusele kinnistu vallale omandada. Elamukrundi realiseerimise osas ei ole vallal ega RMK-l huvi ning seetõttu on see otstarbekas kehtetuks tunnistada.

Planeeringu- ja keskkonnamisjoni toetas detailplaneeringu korrektuuri kehtetuks tunnistamist Pos 2 osas.

Otsus võeti vastu 15 poolthäälega.

15. päevakorrapunktis oli arutusel **Kavastu külas Rubi maaüksuse lõunaosa ja lähiala detailplaneeringu kehtestamine**. Ülevaate esitas Evelin Karjus. Planeeringuga moodustatakse olemasolevate ehitiste juurde elamu- ja osaliselt ärimaa krunt ning krunditakse välja ka piirnevad teed. Teed on ette nähtud avalikku kasutusse. Maaomanikuga kokkulepet tee valla omandisse andmiseks ei ole saadud ja planeeringu mõistlik menetlus-aeg on läbi saanud. Läbirääkimisi tee küsimuses on võimalik pidada ka pärast detailplaneeringu kehtestamist edasi, milleks on ette nähtud eraldi haldusmenetlus ning seda ei pea tegema tingimata planeeringu menetluse käigus. Kokkuleppe puudumine ei ole piisav põhjendus planeeringut mitte kehtestada. Vallavalitsus tegi ettepaneku planeering kehtestada tingimusel, et ehituslubasid ja -teatisi ning kasutuslubasid ja -teatisi planeeringule ei väljastata enne, kui Kantsi tee transpordimaa krunt Pos 2 on välja mõõdetud ja määratud avalikku kasutusse.

Planeeringu- ja keskkonnamisjoni toetas detailplaneeringu kehtestamist.

Otsus võeti vastu 15 poolthäälega.

16. päevakorrapunktis oli arutusel **hoonestusõiguse seadmine otsustuskorras Jõesadama 2 kinnistule**. Ettekande esitas vallavanem.

Vallale kuuluva Jõesadama 2 kinnistule hoonestusõiguse seadmise eesmärgiks on kinnistul asuva hoone majandamine ja osaline renoveerimine. Hoonestusõigus seatakse kümneks aastaks Luunja Varahalduse Sihtasutuse kasuks, kes kohustub renoveerima hoone teise korruse ja lisaks tegelema hoonestusõiguse alusel kasutusse antud hoone majandamisega. Volitusnorm anti vallavanemale tehingu sõlmimiseks.

Otsus võeti vastu 15 poolthäälega.

17. päevakorrapunktis oli arutusel **projekti „Kavastu küla veevarustuse- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine“ omafinantseeringu garanteerimine**. Ettekande esitas vallavanem.

Vee-ettevõtjaks on Kavastu küla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni tegevuspiirkonnas AS Emajõe Veevärk. Valla ühis-

veevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava näeb ette Kavastu vee- ja kanalisatsioonitorustike ning reoveepuhasti rekonstrueerimise. AS Emajõe Veevärk kavandab esitada taotluse KIK-i keskkonnaprogrammi 2021. a esimesse vooru projekti tööde teostamiseks. Toetuse saamiseks on aga vajalik garanteerida 2022. ja 2023. aasta valla eelarvest omafinantseeringu tasumine AS-i Emajõe Veevärk poolt KIK-i keskkonnaprogrammi 2021. a esimesse vooru esitatavale projekti taotlusele „Kavastu küla veevarustuse ja -kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine“ summas kuni 294 000 €.

Majanduskomisjoni toetas projekti omafinantseeringu garanteerimist.

Otsus võeti vastu 15 poolthäälega.

18. päevakorrapunktis oli arutusel **taotluste esitamise ja menetlemise andmekogu (lühinimi SPOKU) põhimääruse eelnõu**. Ettekande esitas vallasekretär.

SPOKU on mõeldud tegevuste automatiseerimiseks, et vähendada rutiinset käsitsitööd. Sellega lihtsustatakse kodenikele taotluste esitamine, kiirendatakse omavalitsuse ametnike tööd ning ühtlasi tagatakse omavalitsuse töö läbipaistvus ja jälgitavus.

Otsus võeti vastu 15 poolthäälega.

19. päevakorrapunktis käsitleti **volikogu alatiste komisjonide moodustamist**.

Volikogu varasema otsuse alusel koondati haridus, kultuur ja sport ühte komisjoni. Ettepanek on viia need komisjonid lahku ja moodustada haridus- ja noorsootöökomisjon ning kultuuri- ja spordikomisjon põhjusel, et mõlemas valdkonnas on tööpõld lai ja aina laieneb.

Pärast eelnõu sõnastuse korrigeerimist ja argumentide ärakuulamist moodustas volikogu kaheksa poolt ja seitsme vastu häälega haridus- ja noorsootöökomisjoni ning kultuuri- ja spordikomisjoni.

20. päevakorrapunktis valiti **volikogu alatistele komisjonidele uued esimehed ja aseesimehed**.

Kandidaatideks seati revisjonikomisjoni Einar Viira ja Margo Lempu, sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni Väino Kägo ja Kadi Kalmus, haridus- ja noorsootöökomisjoni Indrek Kärner ja Aare Anderson, planeeringu- ja keskkonnamisjoni Kaspar Killak ja Tarvo Laas, majanduskomisjoni Kaimo Keerdo ja Kaire Vahejõe ning kultuuri- ja spordikomisjoni Aare Songe ja Rait Aviste.

Vallavolikogu 28. jaanuari istungi kokkuvõte

Algus lk 2–3

Salajase hääletamise tulemusel osutus revisjonikomisjoni esimehe kohale valituks Margo Lempu ja aseesimeheks Einar Viira, sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni esimeheks Kadi Kalmus ja aseesimeheks Väino Kägo, haridus- ja noorsootöökomisjoni esimeheks Indrek Kärner ja aseesimeheks Aare Anderson, planeeringu- ja keskkonnakomisjoni esimeheks Kaspar Killak ja aseesimeheks Tarvo Laas, majanduskomisjoni esimeheks Kaimo Keerdo ja aseesimeheks Kaire Vahejõe ning kultuuri- ja spordikomisjoni esimeheks Aare Songe ja aseesimeheks Rait Aviste.

21. päevakorrapunktis kinnitati alaliste komisjonide liikmed. Ettepaneku komisjoni liikmete kinnitamiseks esitasid vastava komisjoni esimehed.

Lisaks komisjoni esimehele ja aseesimehele nimetati **revisjonikomisjoni** koosseisu Vjatšeslav Korobov; **sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni** Sille Kerner, Airin Treiman Kiveste, Eerika Luukas, Kahro

Lempu, Liidia Heinsoo, Helve Ojamaa, Feliks Padar; **haridus- ja noorsootöökomisjoni** Garry Keerdo, Aare Jaemaa, Aare Songe, Pirjo Pall, Lia Raat, Margo Lempu, Kadi Kalmus; **planeeringu- ja keskkonnakomisjoni** Kaimo Keerdo, Andres Pärnalaas, Kaupo Kiiver, Tarmo Teder, Küllö Vään, Sven Šois, Sille Kerner; **majanduskomisjoni** Einar Viira, Vello Küng, Vladimir Kuropatkin, Sten Šois, Maik Nõmmsalu, Lille Reissaar, Aivar Karus; **kultuuri- ja spordikomisjoni** Kaupo Kiiver, Vladimir Kuropatkin, Aadu Raav, Iiri Saar, Getter Lauk, Vjatšeslav Korobov, Nils Ratt.

Kõik komisjoni koosseisud kinnitati 15 poolthäälega.

Infopunktis käsitleti järgnevaid teemasid:

- Teostatud on IT-teenuse hange. Pariima pakumise tegi OÜ Kaughaldus. Leping on sõlmitud 22. jaanuaril.
- Jäätmekäitluse hange on koostamisel. Viimane leping on lõppenud suvekuudel.
- Ettevalmistusel on üldplaneeringu hange läbiviimise protsess.

- Veebruarikuus algab hajaasustuse programm.
- Kavastu noortekeskuse ja küttega seonduv.
- Kavastu asula teede lumelükkamise küsimus.
- Toimub Kaare tee projekteerimise lähtetingimuste läbirääkimine Tartu Veevärgiga. Järgneb projekteerimine.
- Vallateede talihoolitusega seonduvad küsimused.
- Peeter Suitsu kirjale vastamine. Volikogu esimees lugus volinikele kirja vastuse ette.
- Kultuuripealinn 2024 kohta lühiinfo. Pikemalt eeldatavalt järgmisel istungil.
- Turismijuhi ametikoha täitmiseiga seonduv.

Järgmine vallavolikogu istung toimub 25. veebruaril.

Kaimo Keerdo
vallavolikogu esimees
kaimo.keerdo@luunja.ee

Vallavalitsuses jaanuarikuu istungitel

Ehitusloa väljastati:

- üksikelaamute püstitamiseks Saare tee 1 ja 3 Lohkva külas, Saare põik 8 Põvvatu külas, Hundi maaüksusele Pilka külas, Vahtramäe tee 3 Veibri külas;
- elektripaigaldise ümberehitamiseks Ringraja tee 11 Kaku-metsa külas;
- puurkaevu rajamiseks Ragise maaüksusele Kakumetsa külas;
- Luunja Keskkooli A-korpuse renoveerimiseks;
- päikeseelektrijaama rajamiseks Uus tn 16 Luunja alevikus;
- veetorustiku ehituseks Valguse teel lõigus Valguse tee 6 kuni Soojuse tee 13.

Kasutusluba väljastati

- üksikelaamule Padila tee 8 Rõõmu külas.

Kinnitati:

- lihthanke „Pajula tee 2 lasteaia köögisisustus“ ja riigihanke „IT-halduse teenuse osutamine“ tulemused;
- Luunja valla huvihariduse kava;
- Kahe hajaasustuse programmist toetust saanud projekti toetuse kasutamise aruanded.

Otsustati:

- korraldada Luunja Keskkooli A-korpuse rekonstrueerimistööde teostamiseks riigihange;
- korraldada Sirgu külas Toominga maaüksuse detailplaneeringu eskiisi avalik väljapanek ja avalik arutelu;
- kehtestada Lohkva külas Kabina tee 8 (endise nimega Kellukese) maaüksuse detailplaneering;

- võõrandada suulise enampakkumise korras Lohkva külas aadressil Kabina tee 14 kaarhall, kaarhalli laohoone ja garaažihoone.

Määrati

- projekteerimistingimused remondihoone ehitusprojekti koostamiseks Nõlva maaüksusel Kikaste külas ja mobiilside masti ehitusprojekti koostamiseks Kastre metskond 2 maaüksusel Kabina külas.

Nõustuti:

- Pilka külas asuva Hundi katastriüksuse koha-aadressi muutmiseiga;
- Kavastu külas Lodi-Jõksi katastriüksuse jagamisega kolmeks krundiks;
- Luunja vallas asuvate reformimata katastriüksuste maa riigi omandisse jätmiseiga Kikaste külas, Viira külas, Sirgumetsa külas ja Põvvatu külas;
- Pilka külas Pilka tee 7 maaüksuse jagamisega.

Pikendati ühe munitsipaalaluruumi üürileping.

Sotsiaaltoetusi maksti 21 korral, sealhulgas:

– sünnitoetusi	11	– invatransporditoetust	1
– matusetootusi	1	– õpilaste toidutoetusi	3
– sõidukompensatsioon	4	– muid toetusi	1

Marko Jaeger, vallasekretär

Planeeringuteated

Luunja vallavolikogu on vastu võtnud ja avalikule väljapanekule suunanud **Lohkva külas Timmi tee 14 maaüksuse detailplaneeringu**. Planeeringuala suurus on 3007 m². Planeeringuga moodustatakse Timmi tee 14 kinnistust kaks krunti: üksikelamu maa krunt ning tee ja tänava maa krunt. Elamukrundile suurusega 2076 m² antakse ehitusõigus üksikelamu ja abihoonete rajamiseks. Tee krundile on kavandatud juurdepääs tänav. Planeering on kooskõlas Luunja valla üldplaneeringuga. Planeeringuga ei kaasne olulist keskkonnamõju. Planeeringu avalik väljapanek toimub 22.02.–07.03.2021 Luunja valla majas ning veebilehel <https://luunja.ee/>. Avaliku väljapaneku kestel saab Luunja vallavalitsusele esitada planeeringu kohta kirjalikke arvamusi.

Luunja vallavolikogu on vastu võtnud ja avalikule väljapanekule suunanud **Veibri külas Veibri tee 4 maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu**. Planeeringuala suurus on 7526 m². Planeeringuga nähakse ette Veibri tee 4 kinnistu jagamine kaheks elamukrundiks. Säilitatakse olemasolev elamukompleks, täiendavalt antakse uuele ehituskrundile ehitusõigus ühe üksikelamu ja abihoonete rajamiseks. Planeeringuga nähakse lisaks ette Veibri tee maa-ala laiendamine 15 meetrini. Planeering on kooskõlas Luunja valla üldplaneeringuga. Planeeringuga ei kaasne olulist keskkonnamõju. Planeeringu avalik väljapanek toimub 22.02.–07.03.2021 Luunja valla majas ning veebilehel <https://luunja.ee/>. Avaliku väljapaneku kestel saab Luunja vallavalitsusele esitada planeeringu kohta kirjalikke arvamusi.

Luunja vallavolikogu on vastu võtnud ja avalikule väljapanekule suunanud **Rõõmu külas Uus-Teearu (43201:001:1452) maaüksuse osaala detailplaneeringu**. Planeeringuala suurus on u 1,0 ha. Planeeringuga nähakse Uus-Teearu kinnistu osaalale ette kolm uut üksikelamu maa krunti suurusega ligikaudu 3000–4000 m². Kruntidele antakse ehitusõigus üksikelamu ja abihoonete rajamiseks. Juurdepääsud on lahendatud otse Roobi teelt. Veevarustus ja reoveekanalisatsioon on lahendatud

lokaalselt. Planeering on kooskõlas Luunja valla üldplaneeringuga. Planeeringuga ei kaasne olulist keskkonnamõju. Planeeringu avalik väljapanek toimub 22.02.–07.03.2021 Luunja valla majas ning veebilehel <https://luunja.ee/>. Avaliku väljapaneku kestel saab Luunja vallavalitsusele esitada planeeringu kohta kirjalikke arvamusi.

Luunja vallavolikogu on kehtestanud **Kavastu külas Rubi maaüksuse lõuna-osa ja lähiala detailplaneeringu**. Detailplaneeringuga moodustatakse 6000 m² suurune üksikelamu ja majutushoone maa krunt. Krundile planeeritakse kuni kolm hoonet ehitisealuse pindalaga kuni 200 m² ja kõrgusega kuni 8 m. Lisaks krunditakse planeeringualal välja kohalike teede maa-alamid, mis on ette nähtud avalikku kasutusse. Planeeringuga tehakse Luunja valla üldplaneeringu muutmise ettepanek. Planeeringuga ei kaasne eeldatavalt olulist keskkonnamõju. Kehtestatud planeeringuga saab tutvuda Luunja vallavalitsuses (Puiestee 14, Luunja alevik, E–R 8.00–17.00) ning Luunja valla veebilehel planeeringuteadete all <https://luunja.ee/teated>.

Luunja vallavolikogu on algatanud **Põvatu külas Intsu maaüksuse detailplaneeringu** eesmärgiga kaaluda võimalusi planeeringualale üksikelamu maa kruntide moodustamiseks ja kruntidele ehitusõiguse andmist üksikelamutele ja abihoonetele. Planeeringuala suurus on 13673 m². Vajalik on koostada detailplaneeringu ala digitaalne geodeetiline alusplaan, täiendavate uuringute vajadus võib selguda detailplaneeringu protsessi käigus. Otsusega saab tutvuda Luunja vallavalitsuses (Puiestee 14, Luunja alevik, E–R 8.00–17.00) ning Luunja valla veebilehel <http://luunja.ee/planeeringuteadete> alt.

Luunja vallavalitsus on kehtestanud **Lohkva külas Kabina tee 8 (endise nimega Kellukese) maaüksuse detailplaneeringu**. Planeeringualale moodustatakse kultuuri- ja spordiasutuse maa krunt, millele on ette nähtud kuni kolme hoone rajamine ehitisealuse pindalaga kokku kuni 2500 m², lubatud on kuni kaks korrust ja maksimaalne hoone

kõrgus (arvestades spordihalli rajamisega) on 12 m. Planeering on kooskõlas Luunja valla üldplaneeringuga. Planeeringuga ei kaasne eeldatavalt olulist keskkonnamõju. Kehtestatud planeeringuga saab tutvuda Luunja vallavalitsuses (Puiestee 14, Luunja alevik, E–R 8.00–17.00) ning Luunja valla veebilehel planeeringuteadete all <https://luunja.ee/planeerimine>.

Luunja vallavolikogu on algatanud **Sava külas Roosikivi maaüksuse detailplaneeringu** eesmärgiga kaaluda võimalusi planeeringualale ehitusõiguse andmiseks üksikelamule ja abihoonetele. Planeeringuala suurus on 12 739 m². Vajalik on koostada detailplaneeringu ala digitaalne geodeetiline alusplaan ning mürahinnang. Täiendavate uuringute vajadus võib selguda detailplaneeringu protsessi käigus. Otsusega saab tutvuda Luunja vallavalitsuses (Puiestee 14, Luunja alevik, E–R 8.00–17.00) ning Luunja valla veebilehel <http://luunja.ee/planeeringuteadete> alt.

Luunja vallavalitsus suunas avalikustamisele **Sirgu külas Toominga maaüksuse detailplaneeringu** eskiislahenduse. Planeeringuga moodustatakse Toominga maaüksusele uus elamukrunt üksikelamu ja abihoonete rajamiseks. Lisaks moodustatakse elamu krunt olemasolevale üksikelamu kompleksile ja tee maa krunt olemasolevale teele. Planeeringu eskiisiga saab tutvuda avalikul väljapanekul, mis toimub ajavahemikul 10.02.–11.03.2021 Luunja valla majas ja Luunja valla veebilehel <https://luunja.ee/teated>. Avaliku väljapaneku kestel saab Luunja vallavalitsusele esitada planeeringu kohta kirjalikke arvamusi elektroniliselt aadressile luunjavv@luunja.ee või lihtkirjaga aadressile Puiestee 14, Luunja alevik. Avaliku väljapaneku tulemuste arutelu toimub 12.04.2021. a kell 16.00 Luunja valla majas.

Luunja vallavolikogu on kehtetuks tunnistanud Luunja vallavolikogu 13.10.2005 otsusega nr 9-11.3 kehtestatud **Kantsi kinnistu detailplaneeringu** korrektuuri krundi Pos 2 osas. Otsusega saab tutvuda Luunja valla veebilehel <https://luunja.ee/teated> planeeringuteadete alt.

Luunja sai omale uut tüüpi postiautomaadi

Eesti Post paigaldas pilootprojekti raames Luunjasse uue postiautomaadi. Automaat on kaunistatud kohaliku kihelkonna mustrite triibuga ning asub Luunja alevikus Luunja raamatukogu ees. Kokku paigaldatakse üle kogu Eesti 12 postiautomaati.

Esimese sammuna saab Puiestee tn 4 aadressil asuvast Luunja postiautomaadist kätte saada e-poodidest tellitud kaupa – valides kauba kättesaamiskohaks Luunja postiautomaadi. Nagu juba tuttava pakiautomaadi puhul, tuleb paki automaati saabumisel kliendile SMS-sõnum, milles on kirjas uksekood. Kood tuleb sisestada automaadi klahvistikul ja nii saabki klient oma paki kodu lähedalt mugavalt kätte. Automaat on kasutatav 24 tundi päevas seitsmel päeval nädalas.

Postiautomaat on masinana lihtsam kui suured pakiautomaadid linnades ning tal ei ole küljes makseterminali ega muid lisasid. See tähendab, et piloodi ajal ei saa postiautomaadist kätte kaupasad, millel on lunatasu (kauba eest tasutakse selle kättesaamisel) või kokkuleppega, et postikulu maksab saaja kauba kättesaamisel. Neid kaupasad saab küll postiautomaati tellida, kuid piloodi ajal toob postikuller need tellijale koju kätte. Selleks võetakse saajaga ühendust ning lepatakse kokku paki üleandmise aeg ja koht.

Järgmise sammuna plaanitakse automaadid avada kasutamiseks kohalikele ettevõtjatele. Kõigi eelduste kohaselt peaks see juhtuma lähinädalatel – täpne aeg sõltub automaatide tootja poolt tehtavast tarkvaraarendusest, mis luuakse just nimelt postiautomaatide avatud võrgu jaoks.

Postiautomaatide pilootprojekti raames paigaldatakse Eestisse 12 automaati, neist viis Lääneranna valda Virtsu, Varbla, Koonga, Kõmsi ja Lõpe asulatesse. Ülejäänud seitse automaati paigaldatakse mujale üle Eesti (Tõstamaa, Veriora, Kolga-Jaani, Võhma, Rakke, Roobuka, Luunja). Kõigis asukohtades testib ettevõtte teenuste osutamist, et

õppida koos omavalitsuse ja ettevõtjatega, mida inimesed tegelikult vajavad.

Lääneranna vallas testitakse muuhulgas ka automaadi kasutust posti jaotuspunktina, et post elanikele kiiremini postkastidesse jõuaks. See tähendab, et postiautomaatidesse pannakse piirkonna post, sorteeritud selle küla (või lähikonna) kanderiingide järgi. Kirjakandjad saavad seejärel võtta automaadist juba sorteeritud posti ning toimetada piirkonna postkastidesse. See võib tulevikus olla võimalus nn tööampsudeks ja lisatööks kohalikele inimestele, kes täismahus kirjakandjatööd ei soovi, kuid oma küla posti oleksid valmis laiali kandma.

Postiautomaatide eesmärgiks on maainimeste saadetiste ja (posti)teenuste lihtsam kättesaamine ning uute võimaluste avamine kohalikuks teenusepakkumiseks. Ühe võimalusena võiksid postiautomaadid tuua kogukonda erinevaid ringlusteenuseid, nagu raamatulaenus, kingaparandus, keemiline

puhastus ja muud, mis eeldavad asjade edasi-tagasi saatmist.

Eesti Post on arvutanud, et postiteenus oleks Eesti inimestele mõistlikult lähedale toodud siis, kui postiautomaat oleks igas vähemalt 150 elanikuga külas või alevis. See tähendaks üle Eesti umbes 1000 postiautomaadi paigaldamist ja tegu on väga suure investeeringuga, milleks oleks vaja ka riigi tuge.

Tasub tähele panna, et tegu on just posti-, mitte pakiautomaadiga! Kolmanda sammuna hakkab postiautomaat pakkuma lisaks tavapärasele pakiteenusele ka muid (posti)teenuseid. Nii et põhjust postiautomaatidest ja pakutavatest teenustest ka edaspidi kirjutada on kindlasti veel. Seniks juba käivitatud teenuste head kasutamist!

Mattias Kaiv
meediasuhete juht
OMNIVA

Pilootprojekti raames Luunjasse paigaldatud postiautomaat. Foto: Ketlin Alaväli

Luunja valla korrakaitse ülevaade 2020

Möödunud aasta, mis paljude eesti-maalaste elu olulisel määral mõjutas, oli ka politseinikele väljakutsete rikas. Tavapärase töö kõrval tuli nimelt palju aega ja jõudu panustada koroonaviiruse piirangute jõustamisse. See töö jätkub nüüdki ning loodame, et inimesed käituvad vastutustundlikult, loobudes suurematest kogunemistest ja kandes maski. See aitab tagada, et saame ehk mõne aja möödudes kõik harjumuspärase ja piirangutevaba elu juurde naasta. Kuigi aasta märksõnaks kujunes kõikjal ootamatu viirusepuhang, ei puudunud politseitööst ka tavapärased ja ootuspärased väljakutsed, murekohad ja rõõmuhetked.

Kuritegevus on aasta-aastalt mõnevõrra vähenenud

Möödunud aastal registreeriti Luunja valla territooriumil ühtekokku 49 kuritegu, aasta varem oli see number 54 ning sellest veel aasta varem 57. Vähenenud on ka varavastaste kuritegude arv, mida mullu registreeriti 21. Kui üldpildis ei ole kuritegevusmaastikul olnud märkimisväärsmaid trende, siis tekitasid mullu kõikjal peavalu kelmusjuhtumid. Üheksa varguse kõrval registreeriti erinevaid kelmusjuhtumeid ainult üksi Luunja vallas 12.

On üllatav näha kuidas inimesed, kes räägivad neil on raha vähe, muutuvad kelmidega kokkupuutudes ütlema heauskseks ning annavad neile piltlikult öeldes kuldkaandikult üle sadu ja isegi tuhandeid eurosid. **Petuskeemid** hõlmavad kahtlasi telefonikõnesid, kus küsitakse inimeste PIN-koode. Samuti otsitakse eakate inimestega veebis kontakti, pakkudes neile ulmelisi investimisvõimalusi või luuakse pikemaajalise suhtluse käigus usaldus, märkides siis, et on vaja rahalist abi ühe või teise asja tarbeks. Olgugi et inimest, kellega netis suheldakse, ei ole kohatud, kantakse võõra arvele just kui tema abistamiseks väga suuri summasid. Raha käes, katkestab pettur suhtluse ja haihtub. Et enamasti on tegu välismaalastest kelmidega, on nende tabamine raskendatud. Rahvusvahelises koostöös püütakse aga anda parim, et petturid pihtide vahele võtta. See paraku ei tähenda tingimata,

et kannatanu oma raha tagasi saab. Seega peaks iga ülekande tegemise eel väga läbi mõtlema, ega seda hiljem kahetseda tule.

Lisaks registreeriti mullu politseis 14 vägivallakuritegu ja viis liiklusalast kuritegu. Alaealise poolt toime pandud kuritegusid registreeriti üks ning alaealise vastu toime pandud kuritegusid registreeriti niisamuti üks. Narkokuritegusid pandi toime kolm ning need olid seotud keelatud aine omamise ja tarvitamisega. Ühtekokku reageeris politseipatrull Luunja vallas möödunud aastal 198 väljakutsele, kus inimesed politseinike abi või sekkumist vajasisid.

Väärtejuhtumeid poolesaja võrra rohkem

Möödunud aasta oli ühtviisi ebatavaline ja keeruline kõigile, ent olematuks kahtlenud kontaktid ja hõredaks muutunud liikluspilt ei toonud endaga kaasa registreeritud väärtegude vähenemist. Politseistatistika selles vaates hoopis kasvas ja nii registreeriti Luunja vallas mullusega võrreldes pea poolsada väärtegu rohkem.

Kui üle-eelmisel aastal registreeriti valla territooriumil 248 väärtejuhtumit, siis mullu 283. Nii nagu aasta varemgi moodustasid ka mullu lõviosa väärtegu-dest just liiklusalased rikkumised ning neid sai kirja suisa 271. Näiteks tabasid politseinikud mullu Luunja vallas 148 kiiruseületajat, 18 alkoholi tarvitanud juhti ja kaheksa juhtimisõigusega roolikeerajat. Paljuski olid siinkohal politseile abiks kohalikud elanikud, kes andsid kahtlasi manöövreid teinud soovritest hädaabinumbri teada. **Igaüks saab liikluse turvalisemaks muutmisele kaasa aidata.** Nii palume ka edaspidi, et ohtlike roolikeerajate suhtes ei jäädaks ükskõikseks. Olgu põhjuseks joove, tervisehäda, muu mure, siis igal juhul tuleks sekkuda. Hiljem võib juhtuda, et seesama ohtlik juht on avarii põhjustades endale või teistele viga teinud.

Valla piires juhtus ka üks inimkannatanuga liikluseõnnetus, mille järel inimene meedikute abi vajab. Muuhulgas tuvastati Luunja vallas möödunud aastal ka üks avaliku korra rikkumine ja neli süütegu väheväärtusliku asja või varalise õiguse vastu.

Vägivald ei ole lahendus

Vägivallakuritegusid registreeriti mullu 15 ning neist enam kui pooled (8) olid seotud lähisuhtevägivallaga. Peresise arveteklaarimise käigus kaotas elu üks inimene, neljal korral nägid vägivalda pealt neis peredes sirguvad lapsed ning ühel korral tõsteti vägivaldses peresuhtes käsi lapse vastu.

Lisaks perevägivalda kuritegudele registreeriti möödunud aastal Luunja vallas ka 43 lähisuhtevägivalla info-teadet, kus enamasti on konflikti katalüsaatoriks olnud alkohol ja selle liigtarbimisest tekkinud arusaamatused, mis päädisid paraku vägivallaga.

Aina enam näeme, kuidas perevägivald ei ole enam pelgalt peresine asi. Üha enam on selliseid juhtumeid, kus naabrid kuulevad seina tagant hirmsat kolistamist ja appikarjeid ning kutuvad politsei appi. Juhtumid, kus enda pereliikmetele kätega kallale minnakse ja neile viga tehakse, teevad ka kõige kogenumad politseinikud nõutuks. Sa lihtsalt ei mõista, kuidas keegi võiks oma lähedasele purjuspäi tekkinud tüli käigus noa kõrile suruda, tema silma siniseks lüüa, muul moel viga teha või vihahoos lausa kellegi eluküünla kustutada.

Perevägivalda teadete arv on Luunja vallas püsinud viimase kolme aasta jooksul küllalt stabiilsena. Ent need juhtumid, mis politseini jõuavad, on aga üksnes jäämäe tipp tegelikust olukorrast, sest paljudel juhtudel ei tihka vägivalda ohvrid endast märku anda. See omakorda tähendab, et vägivallaring võibki korduma jääda ning paraku on näha, et ajapikku lähevad konfliktid aina jõhkramaks. **Olu-line on teada, et ohvrid saavad politseisse juhtunust ka anonüümselt teada anda.** Ka võiksid ümberkaudsed inimesed julgelt teatada, kui naabrite juurest kostub ohule viitavaid hääli, sest perevägivald ei ole peresine asi. Tuleb märgata ja aidata, sest see võib päästa kellegi elu.

Argo Lääts, piirkonnapolitseinik
tel 5330 7105

**SUL ON MURE?
OLEN ÜKS SUUR KÕRV**

116111

Kuulan ära kõik suured ja väikesed mured! Helista Lastebi tasuta numbrile 116111 kasvõi öösel. Meie aitame!

Tugipesa toetab ja õpetab

Uudishimulik jalutaja võib Luunja keskkooli koolimaja ühel uksele märgata silti TUGIPESA. Kogenumad juba teavad, et selle ukse tagant leiab tugispetsialistid, kes pakuvad koolis mitmekülgset abi laste õpiedu edendamiseks. „Tugipesa on ellu kutsutud vajadusest toetada nii lapsi kui nende vanemaid kompaktselt ja efektiivselt vastavalt vajadusele,“ selgitab Luunja keskkooli sotsiaalpedagoog ja hariduslike erivajaduste (HEV) koordinaator Maie Koger. Tema sõnul aitab kompaktne sekkumine perekonnal ja väiksel inimesel meie muutuv ja kiires ühiskonnas paremini toime tulla.

Valla elanike – nii täiskasvanute kui ka noorte – toetamise vajadust märgati ja ühtset tegutsemist alustati aastate eest. Esmalt seati eesmärgid ja mõeldi läbi tegevuskavad. Uudset lähenemisviisi ja märkamist lisandus Luunja kooli koos kunagise (HEV) koordinaatori Riina Kitinguga, sama liini jätkas Hiie Tikk. Kui ametisse asus praegune sotsiaalpedagoog ja hariduslike erivajaduste (HEV) koordinaator Maie Koger, koondus tegevus nüüdseks Tugipesaks. Luunja valla kaasabil renoveeriti ja ehitati ümber Luunja keskkooli ühte tiiba jäävad ruumid. Ümber- ja juurdeehituse käigus ning Euroopa Sotsiaalfondi projekti toel saadi hubased väikesed toakesed või klassiruumid, justkui väikesed pesad, mis üheskoos moodustavad tugiteenuseid pakkuva kompleksi. Sellest ka nimi Tugipesa.

Kahe tegusa aasta jooksul on Tugipesa hoogsalt laienenud ka tegijate osas. See, kes praegu meie uksest sisse astub, leiab eest tõhusa meeskonna, tegelikult küll naiskonna: ametis on õpiabiõpetajad, abiõpetajad, logopeedid, koolipsühholoog, eripedagoogid ja eesti keele teise keelena õpetaja. „Erivajadustega õpilasi on nüüdsel ajal palju ja nendega tegelemine oli paar aastat tagasi siin Luunjas väikese, ent tõhusa meeskonna suur töö. Vald oli selleks juba panustanud, astusime järgmise loogilise sammu: hakkasime seda tööd ühtlustama ja koordineerima,“ selgitab Luunja keskkooli direktor Toomas Liivamägi kahe aasta taguseid ettevõtmisi.

2019. aastal olid kokku kutsutud kõik valla tugiteenuste pakkujad, et mõelda ning arutada, kuidas parandada

ja tõhustada tugiteenuseid, korraldada koolitusi ning toetada kõige paremal moel abi vajavaid lapsi ja nende pere liikmeid.

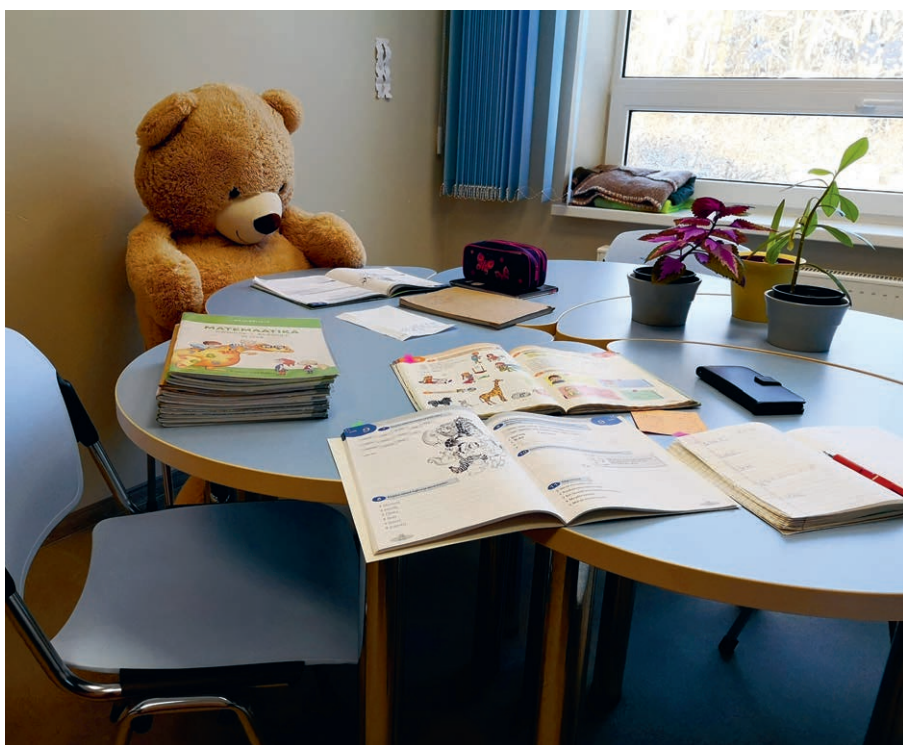
Tugispetsialistide töö algab märkamisest. Murelik, õpiraskustes või käitumisprobleemiga laps torkab ühel hetkel selgesti silma. Mitte vähem oluline ei ole andekate laste toetamine ning nende märkamine, sest ka andekus on üks erivajadus. „Lapsevanemad, õpetajad ning paljud teisedki puutuvad kokku lapse arengu-, õpi- või käitumisprobleemidega,“ selgitab Maie Koger. „Kooli igapäevatoös tuleb ette lühiajalisi probleeme, see tähendab, et lahendame akuutseid juhtumeid koolis. Samas planeerime kõikides kooliastmetes abi vajavate laste toetamist koostöös klassiõpetajate, aineõpetajate ning lastevanematega. Vajadusel suuname õpilase täiendavatele uuringutele.“

Poolteist aastat tagasi alustas koolis ka Lastevanemate Akadeemia, kus Tugipesa logopeedid ja eripedagoogid olid nõus jagama oma kogemusi. Toimused elavad vestlused, kus lapsevanemad said nõuandeid lapse arengut puudutavates küsimustes. Tegijate ja osalejate hinnangul on taolised töötoad oodatud

ja vajalikud. „Tugipesa töökas pere pakub tasuta eripedagoogilist, sotsiaalpedagoogilist, logopeedilist ja psühholoogilist nõustamist lastele ja nende vanematele,“ toonitab Maie Koger.

Viimastel aastatel on hariduslike erivajaduste sekka lisandunud keeleline erivajadus. See tähendab, et eesti koolidesse, sealhulgas Luunja kooli, on tulnud lapsi peredest, kus kodukeel ei ole eesti keel. „Kui mõni aasta tagasi kasvas muukeelsete laste õpetamine kiiresti tõsiseks väljakutseks õpetajatele, siis nüüd oleme jõudmas tasapisi lahendusteni. Kõik see, mida koolis ja Tugipesas tehakse, ongi kaasav haridus, millest praegu palju räägitakse. Meile on see juba hästi tuttav,“ selgitab kooli direktor.

Kui on koolitunni aeg, on Tugipesas vaikne. Väikeste klasside ukse taha on kuulda valju veerimist, õpetlikku juhendamist, arutelusid ja isegi laulu. Harva sekka pragamist ja nõrkinud seletamisi. Vahetunniks on mured unustatud. Et kool töötab endiselt osalisel distantsoõppel, tassib Maie Koger igal lõunatunnil suured toidukastid autosse, et alustada distantsoõppijate koolitoiduringi. Ka see on praeguse koolielu osa, milles Tugipesa toeks saab olla.

Tugipesa püsiklient. Foto: Toomas Liivamägi

INFOKAST

ERIPEDAGOOGI ülesandeks on õpilase arengu- ja õpioskuste taseme kindlaks tegemine ja tema arengut mõjutavate tegurite ning õpivajaduste väljaselgitamine; õpetajate juhendamine ja nõustamine õpilase õppe planeerimisel ja läbiviimisel; õpiabirühma- või individuaaltundide ettevalmistamine ja läbiviimine õppeasutuses.

Eripedagoog **Hiie Tikk**, e-post: hiie.tikk@luunja.edu.ee

LOGOPEEDI ülesandeks on õpilase kommunikatsioonivõime hindamine, kommunikatsioonihäiretega õpilaste väljaselgitamine, nende suulise ja kirjaliku kõne arengu toetamine; õpetajate toetamine õpilaste kommunikatsioonivõime arendamisel, taastamisel ning kompenseerimisel.

Logopeed **Merit Hallap**, e-post: merit.hallap@luunja.edu.ee
Logopeed **Kristel Lempu**, e-post: kristel.lempu@luunja.edu.ee

ÕPIABI ÕPETAJA ülesandeks on läbi viia õpiabitunde ja nõustada lapsevanemaid. Õpiabi õpetaja jälgib õpilase arengut ning hoiab end kursis õpilase õpitulemustega, osaleb koostöös aine-õpetajaga õpilase hinnete kujundamisel, individuaalse õppekava koostamisel ning rakendamisel.

Õpiabiõpetaja **Evelin Kivisaar**, e-post: evelin.kivisaar@luunja.edu.ee

Õpiabiõpetaja **Marika Muttik**, e-post: marika.muttik@luunja.edu.ee

SOTSIAALPEDAGOOGI ülesandeks on õpilase sotsiaalsete oskuste hindamine ning tema eakohast tegutsemisvõimet takistavate tegurite analüüsimine, õpilase suhtlemisoskuse ja sotsiaalse pädevuse kujundamine ja toetamine; koolis esilekerkivate sotsiaalsete ja koolikohustuse täitmist takistavate probleemide kaardistamine, nende ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimine.

Sotsiaalpedagoog **Maie Koger**, telefon 503 6710, e-post: maie.koger@luunja.edu.ee

KOOLIPSÜHHOLOOGI ülesandeks on õpilase psühholoogilist arengut ja õppeprotsessis toimetulekut mõjutavate tegurite (psüühilised protsessid, isiksuse omadused, emotsionaalne seisund, vaimse tervise probleemid, suhtlemis- ja käitumis- oskused) hindamine; õpilase nõustamine isikliku elu, õppetööga ning vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsesside, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisoskuste arendamisel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel; õpilase toetamine ning vanema ja kooli personali nõustamine kriisisituatsioonist väljatulekuks ja õpilasele / tema perele toe korraldamisel.

Psühholoog **Sirle Suurväli**, telefon 5905 9767, e-post: sirle.suurvali@luunja.edu.ee

ABIÕPETAJA ülesandeks on pakkuda vajadusel tuge õpetajatele ainetundides tunnirahu tagamisel; olla tugisikuks klassiga koos õppivale üldist tuge saavale õpilasele; suunata algklasside õpilasi esimestesse tundidesse, abistada neid koolisööklas ja koolibussidele minemisel; osaleda HEV-koja koosolekutel, pakkudes lahendusi esile kerkinud probleemolukordadele.

Abiõpetaja **Laivi Pilt**, e-post: laivi.pilt@luunja.edu.ee

Abiõpetaja **Svetlana Žirova**, e-post: svetlana.zirova@luunja.edu.ee

Abiõpetaja **Renate Sagaja**, e-post: renate.sagaja@luunja.edu.ee

TUGIISIKU ülesandeks on olla lapse kõrval, selgitada ning abistada ja toetada teda erinevates tegevustes paralleelselt rühmas või klassis läbiviidavate tegevustega, lähtudes lapse võimetest.

Tugisik **Melery Tamm**, e-post: melery.tamm@luunja.edu.ee

HEVKO ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, õpetajate ja lastevanemate vahel.

HEV-koordinaator **Maie Koger**, telefon 503 6710, e-post: maie.koger@luunja.edu.ee

Luunja Keskkooli 2021/2022. õppeaasta 1. klassi vastuvõtt

Last saab 1. klassi registreerida kuni **30. aprillini 2021. a**, täites taotluse **Luunja ARNOs**, valides 2021/2022. õppeaasta. Luunja ARNOsse saab siseneda ID-kaardiga, mobiil-IDga või Smart-IDga.

Kooli 1. klassi astumiseks vajalikud dokumendid esitada hiljemalt 25. augustiks 2021. a:

- sünnitunnistuse koopia
- sisseastuja tervisekaart
- koolivalmiduse kaart

Koolikohustuslikust east noorema lapse puhul esitada koolivalmiduse kaart või nõustamiskomisjoni otsus koos taotlusega hiljemalt 30. aprilliks k.a.

Fake or not?

Luunja Keskkoolis toimusid 5. ja 8. veebruaril Erasmus+ projektipäevad, mille teemaks oli *Fake News* (tõlk. libauudised). Projektipäeva eestvedajateks olid Triin Nooska ja Margit Möttus ning osa said võtta kõik 8. klasside õpilased. Päeva tuli appi läbi viima ka eesti keele õpetaja Kerstin Vestel.

Selle projektipäeva eesmärgiks oli selgitada õpilastele, milliseid uudiseid ei tasu usaldada ning mis tunnuste järgi neid ära tunda. Algatuseks räägiti, kuidas artikkel lehte jõuab, kuidas sellega raha teenitakse ning millised ajakirjad

ja ajalehed on meil Eestis. Seejärel jagati õpilased tiimidesse, iga tiim sai endale oma ajalehe või ajakirja (Postimees, Kroonika, Öhtuleht jm), mille eeskujul tuli kirjutada artikkel teemal „Õpilased võtsid õpetajate ametid üle“. Artiklite valmides arutati, milliste tunnuste järgi saame aru, et see on näiteks Kroonikasse kirjutatud.

Järgmiseks tegime läbi viktoriini, kus kolme erineva artikli pealkirja järgi tuli leida päris uudis ning oma valikut pidi ka põhjendama. Kahjuks selgus, et õpilased uudiseid väga ei loe.

Pärast väikest pausi anti õpilastele viis erinevat artiklit ning nad pidid otsustama, kas artikkel on usaldusväärne või on hoopis libauudis, lisaks pidid nad leidma lehekülje, kust see artikkel pärit on ning taas kord põhjendama, miks see lehekülg on usaldusväärne või miks see on libauudis. Projektipäeva lõpuks olid õpilased rõõmsas tuju ning läksid koju uute teadmistega.

Ketlin Mutso

Luunja Keskkooli 8.a klassi õpilane

Tõeline talv

Sel aastal võib rõõmsalt nõustuda iidse tarkusega, et ega tali taeva jää. Veelgi suurem rõõm on sellest, et ühiste pingutuste tulemusena on Luunja Keskkooli juures valminud nii suusarajad kui uisuplats, mida õpilased aktiivselt kehalise kasvatuses kasutavad ning mis tunnivälisel ajal on avatud ka kõigile teistele huvilistele.

Liuvälja rajamine ei läinud sugugi nii kiirelt ja lihtsalt, kui alguses loodeti. Suur tänu osauhingule Luunja mõis, kes kahes järgus tõi ja valas platsile uisuvälja tarbeks kokku 30 tonni vett. Samuti valla sihtasutusele, kes suurema lume ära lükkas ning spordispetsialist

Kaidole, kes voolikutega möllas. Eri-line tänu kehalise kasvatuses õpetajale Martinile, kes ikka ja jälle nii üksi kui koos õpilastega platsi puhastas ja kastis, servadesse lumevallide tegemise organiseeris ning koos töömees Sergeiga tõhusama liuvälja kastmisagregaadi leiutas. Elektrik Johannes sättis koos Sergeiga liuväljale üles valgustuse, mida öhtused uisutajad saavad oma tarbeks põlema panna.

Asjaosaliste visadus on viinud sihile ja tulemus rõõmustab nii kooliperet kui kogukonda. Südan soojendav on, et kooli üleskutse annetada õpilaste heaks kappidesse kasutult seisma jäänud uisu-

ja suusavarustust tekitas elavat vastukaja ning lapsevanemad ja kogukonna liikmed haarasid härjal sarvist ja asusid uusi projekte kirjutama.

Valgustatud liuväli kutsus tegutsema ja nii sündis idee korraldada sõbrapäeva jäädisko. Tore dal pühapäeval sai nii uisutada, suusatada kui saaniga sõita. Kultuurimaja hoolitses selle eest, et keegi tühja kõhtu ei peaks kannatama.

Kui talv püsib, siis jagub kooli juures talispordivõimalusi ja tuledesära veel pikalt.

Heli Erik

Luunja Keskkooli huvijuht

Sõbrapäeva jäädisko Luunja keskkooli valgustatud liuväljal. Foto: Toomas Liivamägi

Logopeedilt lapsevanemale ehk kas ja kuidas kooliks valmistuda

Lapse kooliks ettevalmistamine on läbi aegade vanematele katsumuseks olnud. Kas ma teen ikka piisavalt? Näe, täna jälle ei jõudnud midagi teha. Samas on ka vanemaid, kes lasevad lapsel areneda omas tempos ja ei püüagi ajaga võidu joosta. Logopeedina näen, et mõlemad lähenemised sobivad, kui lapse areng on eakohane. Kuna vanema jaoks on esimene lähenemine stressirohke, sest võib tunduda, et ei tehta õigeid asju ja kunagi ei ole tehtud piisavalt, siis julgustan mitte muretseda. Meie kool on üles ehitatud nii, et **eakohase arenguga** laps peaks seal hästi hakkama saama.

Nüüd tekivad järgmised küsimused. Kas laps on eakohase arenguga? Kuidas näha, et laps saab hästi hakkama? Vastan esimesele küsimusele: enamik lapsi on eakohase arenguga. Isegi siis, kui kõne tuli hiljem ja väikelapse eas on olnud probleeme, jõuavad paljud koolieaks eakaaslastele järele. Tegelikult peaks olema lubatud ka see, et laps enne kooli veel lugemise vastu huvi ei tunne ja peast ei arvuta. Kahjuks aga läheb sellisel lapsel koolis raskeks, sest õpikud (just õpikud, mitte õppekava) ei arvesta sellega, et mõne lapse huvi õppetöö vastu tõrkab hiljem. Seega, et lapsel koolis ei tekiks esimesel kahel kuul **arusaama**, et „MINA EI OSKA“, peaks ta õppeaasta alguseks oskama **lugeda** ja **mõista** liht-

said lühikesi lauseid ja arvutama vähemalt viie piires. Lisaks peaks tal olema hulganisti teisi oskuseid, nimetame neid sotsiaalseteks-, enesekontrolli- ja suhtlemisoskusteks. Nendest praegu siit lugeda ei saa, leheruumi jääb väheseks.

Ja nüüd vastus teisele küsimusele: laps saab hästi hakkama siis, **kui ta usub**, et TA OSKAB. Kahjuks tekib väga paljudel lastel üsna kiiresti vastupidine uskumus ja siin peame meie, lapsevanemad, lapsele appi tulema. See ei ole lihtne. See on pigem väga raske.

Mida kauem laps usub, et ta oskab, seda paremini saab ta hakkama, sest ainult nii toimub **päris õppimine**. Seega on oluline vähemalt enne kooli lubada lapsel seda uskuda. Sellepärast tuleb anda lapsele ainult jõukohaseid ülesandeid kooliks ettevalmistusel ja alles hoida mängulisus. Ka see ei ole lihtne. Aga teie, vanemad, olete oma lapse eksperdid. Teie näete, mis viib last edasi ja mis mitte. Kahtlusi tekib ikka ja mõnikord ka läbikukkumisi, aga neid annab parandada, kui need ära tunda.

Kooliks ettevalmistusel on vanemale abiks lasteaed ja eelkool, mõnel juhul ka logopeed või eripedagoog. Sellel aastal jääb Luunjas eelkool ära ja sellega seoses langeb vanemate õlule suurem koorem.

Ühesõnaga, kui 6–7-aastane laps praegu, veebruaris veel tähti ei tunne

ja sõnu kokku ei loe, tuleb **hakata tegutsema**. Nüüd „sõnõ sõnu“, mida ma rääkisin esimeses lõigus. Arendamine omas tempos lapse puhul, kes veel ei loe, praegu ei kehti. Et toetada lapse usku endasse, tuleb hakata tegutsema. Tegutsemine peab olema järjekindel, see tähendab igapäevane või iganädalane. Leppige kokku aeg ja pidage sellest kinni. Igasugune õppemängude mängimine ja töölehtede täitmine (maksimaalselt 20 minutit korraga) on abiks. Laps õpib korraldusi täitma, kuulama ja keskenduma. Abi ei ole tähtede ja numbrite kirjutamisest joonte vahele. Seda võib teha igas õppekorras vaid paar minutit. Kui te ei tea, milliseid harjutusi teha, küsige. Rühmaõpetajalt, logopeedilt/minult – pöörduge julgelt Luunja lasteaia poole. Võtame aja ja leiame lahenduse. Anname lapsele usu, et ta saab hakkama.

Head vanemad! Lõpetuseks Brooke Hamtonilt laenatud mõte: „Rääkige oma lapsega nii, et ta oleks väike ime. Imetlege oma lapsi, nähke, et nad on targad, toredad, ilusad ja head. Millesse laps **usub**, selliseks ta kasvab.“

Kristel Lempu

Luunja lasteaia ja kooli logopeed

2021. aasta navigatsiooniperioodil kehtivad kaikoha hooajatasud

Kaikohatasu

Navigatsiooniperiood 1.05.2021–31.10.2021

Täishooaeg

- üle 6 m pikkused alused 700 eurot käibemaksuga; 480 eurot käibemaksuga Luunja valla elanikule.
- kuni 6 m pikkused alused 600 eurot käibemaksuga; 380 eurot käibemaksuga Luunja valla elanikule.

Külaliskoht

Külaliskoha kasutamine tasuta 48 tundi ainult etteregistreerimisel, saates SMSi numbrile 516 6213.

Teatrist läbi lume, mustrite ja mõõtmise Batmani ning kassideni

Kust tulevad sellised põnevad teemad? Eks ikka laste mõtetest ja huvist. Midri-maa rühmad toimetavad ka 2021. aastal oma projektidest lähtuvalt.

Midrihiirte rühma lapsed tegid jaanuaris teatrit. Õpetaja Katrin: „Tutvustime valgusega ja vaatasime, kuidas tekib vari. Panime varjud elama ja jutustasime nendega lugusid. Mängisime näpu- ja käpik-nukkudega, panime kostüümid selga ja jõudsime välja balletini. Viisime teatri ka õue ja vaatasime õues teatrit, kes laste-aeda külla tuli. Kogu projekti plaanime lõpetada suure teatrfestivaliga.“ Midrikutsud seikleavad mustrite maailmas. Õpetaja Raili: „Kasutades omaenda kätt šabloonina, joonistas laps paberile kas sõrm- või labakinda, mõni soovis

teha mõlema. Seejärel asuti kindale mustrit looma. Kinnas valmis, sai laps selle paberist välja lõigata. Igati vahvad ja eriilmelised kindad kaunistavad iga lapse riidekappi.“ Midrilindude rühmal on käsil mõõtmisprojekt. Õpetaja Tiina: „Me mõõdame kõike: enda pikkust, raskust, pea ümbermõõtu, sammu pikkust, voodi kõrgust, laiust. Mõõtsime toiduaineid ja küpsetasime mõnusa kaerahelbeküpsiseid, pressisime viljadest mahla ja mõõtsime, kui palju mahla ühes viljas on. Külmutasime mahla, tegime kodust mahlajäätist ning muidugi kaalusime selle ära ka.“

Midrihobude rühma lapsed võtsid jaanuaris üles oma PRIA projekti raames septembris talukülastusel potti kasvama pandud kartulid, keetsid ära

ja maitsesid. Veel uuriti lähemalt lumehelbeid ja ehitati lumememm, keda saab igale poole kaasa võtta.

Midritriinude rühm uuris lenda-mist. Põnevad tegemised jõudsid lindudest lennukite ja kuumaõhupalli, isegi Ämblikmehe ning Batmanini.

Midrikiisude sõimerühm tegeles pereteemaga, lapsed matkisid kodutöid, mängisid kodumänge. Kuna pereliikmed on ka koduloomad, siis uuriti neidki ja käidi õppekäigul hobusetallides.

Meie kõige pisemate, Midrimõmmide jaanuar pargimajas oli lumekuu. Õpetaja Ksenija: „Mõllasime õues ja toas lumega. Katsetasime toas lumega värvimist. Tegime lastega katse, mis juhtub lumega toas. Lastele pakkus suurt naudingut õues lumememme tegemine.“

Midrihiired lustivad lumehangest teatrisirmi taga. Foto: Marika Rohelpuu

Sel õppeaastal võitis Midrimaa rõõmsalt oma perre Kavastu lasteaia-rühma. Nende rühmas oli jaanuaris kuulda näugumist. Õpetajad Ave ja Kristi: „Lastel oli kasside kohta palju küsimusi, millele üheskoos internetist ja raamatutest vastuseid otsisime. Lapsed töid näitusele pilte oma kassidest ja tutvustasid teistele erinevaid kassitõugusid. Küläs käis kass Elli.“

Midrimaa traditsioonilise talvise loodusnädala teemaks oli seekord paigalindude talvine elu-olu, mida vaadeldi nii rühmade õpperajal kui ka õues. Lapsed meisterdasid piimapakkidest lindude toidumaju ja valmistasid linnusööki, vaatasid linnukaamerast nende toimetamisi, uurisid raamatuid ning mängisid lavastusmänge. Rühmades täienes aga laste toidulaud seemnepurkidega, kust igaüks võis enda toidu peale seemneid lisada. Pered jagasid fotosid kodustest lindude söögimajadest. Osalesime ise ja kutsusime peresid osalema Eesti populaarseimal linnuvaatlusüritusel ja suuri harrastusteaduse algatusel – talvisel aialinnuvaatlusel.

Talv on sel aastal olnud helde ja lubanud harrastada talisporti. Õpetaja Tiina: „Meie koolieelikud osalesid Limpa suusakoolis, kus kolmel neljapäeval Tartu Tähtvere spordipargis saadi oskusi, kuidas kukkuda, suusatada, märke tõusta, mäest alla lasta. Oli nii innustav, et vanemad läksid koos lastega suusarajale ning õppisid lastelt õigeid suusatamise nippe.“

Veebruaris vastasime ka Häirekeskuse üleskutsule ja kordasime lastega üle hädaabinumbri 112 kasutamise ning meisterdasime erineval viisil õues seda numbrit. Midrihiired jätkasid varjudemänge ning üle-eestilisele fotokonkursile läks foto numbri varjust. Koolieelikud värvisid vett, külmutasid seda õues jääklotsideks ja tegid nii 112.

Oleme rõõmsad, et lasteaias käib palju lapsi. Oleme tervemad ja käime palju õues. Lapsed on õnnelikud lumehullates ja kelgumäel liugu lastes. Rühmadel ootavad aga ees uued põnevad projektid.

Midrimaa kaheksa rühma nimel

Lia Raat
õppejuht

Emma vikerkaarevärviline võit

Lohkva lasteaia Naerulindude rühma laps Emma Ülper (7-aastane) võitis kalendripiltide „Mina märkan!“ joonistamise võistluse. Võistlust korraldas ajaleht Tartu Postimees koostöös toredate firmadega ning osaleda oli võimalik kõikidel Tartu ja Tartumaa eelkooliealistel lastel.

Võidutöö looja Emma valis neljateistkümne teema seast ühe, milleks osutus augustikuu kalendripilt allkirjaga „Minu unistuste sünnipäev“ (toetajafirmaks oli Lõunakeskus). Emma võidutöö kujutas vikerkaarevärvilist mängutoa pidu, kus ei jäänud puudu õhupallidest, liu-

mägedest ega armsatest inimestest.

Võitja üllatus oli suur, sest lisaks suurele aule oli ka kingikott mahukas. Sealt võis leida Lõunakeskuse poolt kokku pandud meeneid (värviraamat, värvipliiatsid, pusle, šokolaad, kinkekaart ja Astri Arena vautšerid). Eriti tänulik oli uisuhuviline Emma vautšerite üle, sest nüüd saab ta minna terve oma rühma sõprade ja õpetajatega uisutama.

Kai Vakmann
Lohkva lasteaia
õpetaja

Õnnelik Emma. Foto: Kai Vakmann

Kohustuslik, soovituslik ja lemmik. Luunja raamatukogu tegemistest veebruaris

Kui Sul on raskusi uinumisega, siis loe kolmeni. Kui ikka veel ei õnnestu, loe poole kuueni.

Luunja raamatukogusse tuleb päris sageli hommikul lugeja, silmad väsimusest punased, kuid näol rahulolev ilme, sõnades: „Lugesin hommikul viieni ja läbi sain!“

Aasta lõpus on kombeks teha igat laadi kokkuvõtteid. Luunja raamatukogu lugejad on teadlikud ja nõudlikud. Täiskasvanute kirjanduse enim laenutatavad raamatud olid Delia Owensi „Kus laulavad langustid“ ja Andrus Kivirähki „Sinine sarvedega loom“. Mõlemad on tõepoolest väärt iga hetke, mille oled otsustanud nende lugemisele pühendada – paeluvad, emotsionaalsed ja tundliku keelekasutusega romaanid jäta- vad mõtlemisruumi veel pikaks ajaks.

Kooli kohustusliku kirjanduse kohta on õpilased läbi aegade olnud üksmeel – küllap valivad kirjandusõpetajad neid raamatuid kiusu pärast maailma kõige igavamate seast! Õpilase jätab üsna külmaks argument, et tegu on maailmaklassikasse kuuluva kirjavara.

Parem pole lugu ka soovitusliku kirjandusega, kus õpetaja võimaldab raamatute nimekirjas pisut paindlikkust, kuid tulemus on sama – lugema peab ikka seda, mida peab! Kui vaid saaks lugeda seda, mida ise tahan – see soov tundub lahendavat olukorra. Siiski mitte. Päris sageli jääb tagasihoidliku lugemusega lugeja hätta, kui ta peab tegema iseseisva valiku. Seega – lemmikute kujunemiseks on vähemalt lugemise algfaasis väga vaja soovitusi, sõbralikke märke, mis juhataksid õigele teeotsale. Alles siis saab jõuda tegelike lemmikuteni.

Luunja raamatukogu möödunud aasta lasteraamatute laenutuse statistika peegeldab sama ehedalt sedasama paradoksi. Edetabeli liidrid kuuluvad kooli kohustuslikku kirjavara. Paraku ei selgu, mida Luunja lapsed tegelikult loevad ja teistelegi soovivad.

Koduraamatukogus koduselt

Paljud Luunja raamatukogu külastavad lapsed tulevad siia nagu oma koju, nad

võtavad ära üleriided ja jalanõud ning tunnevad ennast mõnusalt. Neil pole kusagile kiiret ja nad on õiges kohas. Nagu kodus.

Lapsed armastavad iseenda lõbuks ja lugemiseks laenutada sarja „**LasseMaia detektiivbüroo**“ raamatuid. Kindel lemmik on ka sari „**Ühe äpardi päevik**“. Lastele meeldivad koomiksielementidega raamatud, mis pole ülemäära tõsised. Oluline on ka, et pildid oleksid lahedad, värvilised ja mitte väga imeelikud. Korduvalt laenutatakse „**Bullerby lapsi**“, raamatuid „**Jip ja Janneke**“, Anti Saare „**Kuidas meil asjad käivad**“ ja **Pärdi-lugusid**. Luunja laste teadmishimu on püsiv – erilised lemmikud on raamatud inimese kehast ja need, kus saab uurida, avada, kuulata ning kat- suda. Raamat pole ammu enam igav ja tasapinnaline!

Teises klassis õppivad **Kaarel ja Laur** on oma vanuse kohta juba päris palju raamatuid läbi lugenud. Oma lemmikuteks nimetavad poisid Magdalena Hai „Painajapoe“ sarja raamatuid, samuti on Andy Griffithsi „**13-korruseline puuonn**“ ning „**26-korruseline puuonn**“.

Väike **Marta** käib alles lasteaia ja ise lugeda ei oska, see pisi ei takista tal omada väga selget arvamust raamatute teemal. **Kairi Loogi Piia Prääniku** ja **Riikka Jäntti väikese hiire** raamatud on tema lemmikud. Samuti kiidab ta B. Lindgreni kirja pandud ja Ilon Wiklandi illustreeritud „**Kartulilapsi**“.

11-aastane **Laura** soovib **Sennahoi ja Nurnnopsu** lugusid endast veidi noorematele ja meenutab: „Uuris seda raamatut igal õhtul, kui lugema õppisin. Seal on parasjagu fantaasiat, aga õnneks mitte väga palju *suhkruvatti*.“

Noortekirjandusest soovib **Kätryn** lugeda „**Paberist printsessi**“ ning Angelika K. Cassi „**Valiku**“ sarja. **Elise** soovib lugeda „**Liblikapüüdjat**“, „**Liblikate aeda**“, „**Põrgulist**“ ja kõiki John Greeni noorteromaane.

Kellaviitee väljakutsed

Kord kuus koguneb Luunja raamatukogus väike rühm raamatusõpru alates

15. eluaastast kellaviiteele, et koos loetud raamatutest rääkida. Igal korral loosime uue väljakutse. Veebruarikuul väljakutseks sai „Raamatud, mida soovitan. Kellele ja miks?“ Kellaviiteel osalejate arv on piiratud, seega esitasin sama küsimuse ka Luunja raamatukogu külastajatele ning vastused olid tõeliselt põnevad ja inspireerivad!

Sille meenutab ehedalt lugemiskogemust – Kate Mortoni romaani „**Unustatud aed**“. „See on lugu üksindusest, minevikust, vana paiga karmast,“ lisab ta.

Ene loeb palju ja katsetab julgelt. „Mõni raamat puudutab nii väga, et paneb nutma, kuid mõne paned kinni ega mäletagi, mida just lugesid,“ ütleb Ene. Viimase erilise lugemiselamuse nimetab Ene Helen Prinsi „**Pargimõrvasid**“.

Ragna loeb kiiresti ja palju, eelkõige eelistab ta (ajaloolisi) armastusromaane. Erilisemaks lugemiselamuseks nimetab Ragna LouAnn Goedderi „**Ostetud isa**“ ning Jane Austini „**Uhkust ja eelarvamust**“. Ta soovib ka **Betty Neelsi, Erik Tohvri, Adena Sepa, Susan Mallery** raamatuid. Ragna lemmikud on jõuluteemalised romaanid ja Petrone „Minu“-sari. Ka lugeja **Evi** suurim lemmik on Betty Neels.

Tiina kiidab aga hoopis lastekirjandusse kuuluvat Anu Auna raamatut „**Eia seiklus Tondikakul**“. Raamat sobib imehästi unejutuks lastele, kuna see on armas ja sotsiaalse sõnumiga, lastele arusaadavas keeles ning aus. „Selliseid lasteraamatuid peaks rohkem olema! Heas raamatus peab olema psühholoogiline sõnum, nüanss, mis pole kohe alguses aimatav, vaid sunnib lugejat kaasa mõtlema,“ lisab ta.

Nii mõnedki täiskasvanud meenutavad soojusega Astrid Lindgreni lugusid, eriti „**Bullerby lapsi**“. Milles seisneb „Bullerby laste“ fenomen, selgitas **Ruth**:

„Oled saanud selliseks inimeseks, kuidas sind kasvatati, mida sulle loeti... Vägivaldse pere lapsed kannavad paratamatult oma väändunud armastuse mudelit endaga kaasas, peavad seda normaalsuseks ja taasloovad seda. Kui lapsele luuakse aga *Bullerby-maailm*, kus

ta saabki olla ehe, iseenda ja loodusega ühenduses, kaotamata oma keset, siis ta tunneb, mis on päris ja mis mitte.“ Praegused keskealised, endised maalapsed mäletavad oma karjas käimise kogemust lapsepõlves. „Tead, mis on kõige meelde jäävam ja ehedam lapsepõlvkogemus? See, kui olime paljajalu külmas varahommikuses kasteheinas ja tundsi me mõnusat soojust, kui pistsi me varbad ... aurava lehmakoogi sisse! Tänapäeva lapsed ütlevad nüüd muidugi selle peale „Väkk!“, aga minu jaoks oli see mingis mõttes juurte ühendus maaga.“

Täiskasvanute kirjandusest Ruth lemmikuid ei nimeta, sest inimesed ning nende väärtushinnangud, hoiakud on pidevas muutumises ja see ongi normaalne. Valime raamatuid vastavalt sisetundele ning vajadustele, temaatikale, mis meiega just sel hetkel paremini resoneeruvad. Ruth peab lastekirjandust täiskasvanute omast olulisemaks – selle abil oleme kasvanud ja kasvatatud, see on olnud pelgu- ja turvapaigaks. Peame mõistma, et raamatute maailm ja lugemine on introvertsemate inimeste jaoks sageli arvestatav maailmaga suhestumise viis.

Aukartustäratava lugemusega **Tiina** on koroonaaajale isegi tänulik, kuna see võimaldas aja maha võtta, lugeda ja süveneda – iga lugeja muutus justkui semiootikuks, kes, ahmides tekste siit ja sealt, hakkas looma seoseid ning mõtisklema, aga kus *mina* sel ajal olin?

Lugemislemmikutena nimetab Tiina Le Carré romaani „**Väike trummi-tüdruk**“, mis kajastab kaasaegset juutide ja palestiinlaste vastuolu ja Dina Rubina romaani „**Päikesepaistelisel tänavapool**“. Igavene Balzaci-fänn, korduvalt lugenud „Sõda ja rahu“, soojad soovitusd Mari Tarandi mälestusteraamatu lugemiseks („**Ajapildi sees**“).

Siiri soovitab Petrone kirjastuse „**Minu**“-sarja ja Andrus Kivirähki „**Rehepappi**“, seda peaksid kõik eestlased iga aasta novembrikuus lugema.

Sama raamatut selle eestlasliku ehe-duse tõttu soovitab kõikidel lugeda ka **Anu**. Kindlasti ka A. H. Tammsaare „**Tõde ja õigust**“ – saamaks laiemat vaadet eestlaste eluolule ja peresuhetele varasematel aegadel.

Eesti kirjandust, just **eesti muinasjutte**, soovitab enne magamist lugeda **Pille**: siis tuleb rahulik uni.

Reeda jaoks on oluline heas mõttes

10.–11. märtsi ennelõunal on kohvrinäitusele oodatud Luunja kooli algklassid, pärastlõunal kõik teised huvilised. 12. märtsil peatub näitus Luunja lasteaiaas Midrimaa

Foto: Ruth Mändma

vana keel – selge, õige ja ilus, mida võib kohata ootamatutes kohtades, näiteks Postimehe loomaalalugude rubriigis. Reeda lemmikud on ka Mihkel Muti tõgavad teosed ja „Marjustini sajand“, mida peaks lugema eelkõige need, kel samal ajal ülikooliaastad möödusid.

Laila soovitab Osolini „**Minu esimest elu**“ neile, kes samal ajal elanud, samuti on teda inspireerinud H. Relve raamatud „**Kiviaja puudutus**“ ja „**Rändaja**“, sest nii on võimalik maailmas rännata kellegi teise kogemuste kaudu.

Katrin nimetab ajatuid ohuromaan – „**Vox**“, „**Teenijanna lugu**“ ja „**Tes-tamendid**“. Ulmesõpradele soovitab ta aga „**Enderi mängu**“ ja T. Pratchetti teoseid, mis on kerge ning mõnus lugemine, kuid mille täielikuks mõistmiseks peab orienteeruma poliitikas ja maailma ajaloos. Mõne raamatuni peab kasvama, Katrinil on selliseks positiivseks näiteks „**Dorian Gray portree**“, mis kõnetas alles küpsemas eas. Ta soovitab kindlasti lugeda „**Meele algoritme**“ ja raamatut „**Sinu enese pärast: kui kasvatuses saab kiusamine**“.

Kirjanduslikud eelistused võtab üks Luunja raamatukogu lugeja kokku väga tabavalt: „See, et oled kellegagi sõber, ei tähenda, et teil on või peab olema samasugune lugemismaitse. On teemad, millest me saame hoopis erinevalt aru ja see ongi okei. Ma ei osta koju raamatuid, aga

kui ostaksin, siis romaanid „**Vabastamine**“, „**Krokodillilind**“ ja „**Peidus su silme all**“ kuuluksid mu isiklikku riiulisse. See viimane romaan on ehe näide, milleni viib armukadedus, mida oleme võimelised vihasena tegema. Ehmatav lugu inimlikust manipulatsioonist.“

Loomulikult eelistaksime lugemisvalikuid teha vaid lemmikute seast, kuid vahel juhtub nii, et lemmikuks osutuvad hoopis kellegi teise soovitatud teosed.. Säilitagem avatud meel!

Veebruaris oled oodatud Luunja raamatukogusse, sest ...

Koolieelikud saavad oma esimesi valikuid teha raamatute väljapanekult „**Enne kooli ISE lugema**“.

Krimihuvilisi ootavad Jaan Martinsoni soovitatud põnevusromaanid.

10.–12. märtsil jõuab Luunja raamatukogusse rändkohvrinäitus „**Pikk-pikk teekond**“

Veebruaris on kirjaniku, tõlkija ja stsenaaristi **Dagmar Normeti** ning lastekirjaniku ja lastesaadete autori **Robert Vaidlo** 100. sünniaastapäevad. Hea võimalus taaskohtuda tuttavate kangelastega lapsepõlve lemmikraamatutest.

Kohtumiseni raamatukogus!

Riina Belov

Luunja raamatukogu

Kavastu Korter avatud!

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus avas 26. jaanuaril Kavastus kauaoodatud noorte- ja kogukonnakeskuse, mis hakkab kandma nime Kavastu Korter.

Enne avamist sai uue välimuse korteri köök ning värskendust ka teised ruumid.

Ruumid on Kavastu kogukonnale esialgu avatud järgmiselt: esmaspäeviti ja teisipäeviti 10–18ni ja kolmapäeviti 14–19ni.

Noori kutsuvad endaga seltsima ja vahvaid tegevusi tegema noorsootöötajad Roosi ja Gärry. Koos lasteaia on meie kasutada ka õueala.

Kui viiruse levik väheneb, alustame ka kogukonna tegevustega: neljapäeva õhtuti huviringid ja tegevused täiskasvanutele ning nädalavahetusesti on võimalik ka ruume rentida laste ja eakate sünnipäevadeks (ilma alkoholita).

Keskuse lahtiolekuajad on esialgsed ja koostöös kogukonnaga vastavalt vajadusele muudetavad.

Head Kavastu ja lähikülade inimesed!

Astuge julgelt sisse, olge aktiivsed ja rääkige, mida sooviksite koos kogukonnaga ette võtta. Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus on avatud ja paindlik.

Kadi Kalmus
Luunja Kultuuri- ja
Vabaajakeskuse direktor

Värskenduse läbinud endistes kooliruumides on nüüd võimalik Kavastu kogukonnal lisaks muule põnevale ka mängida lauajalgpalli, piljardit või tegeleda spordiga
Fotod: Ketlin Alaväli

AASA-MALLE MAASING 80

Kavastu kauaaegse velskri Aasa-Malle Maasingu 80. sünnipäev on külma küünlakuu 24. päeval.

Tema lapsepõlv möödus Põlvamaal Kõlleste vallas Vana-Prangli külas ja koolis käis ta Kambjas.

Velsker-ämmaemanda ameti omandas ta Tartu Meditsiinkoolis.

Kavastusse tuli Aasa-Malle 1965. aastal koos abikaasa ja pojaga. Velskripunkt asus tookord Viira külas. 1985. aasta aprillis avas toonane Emajõe kolhoos velskripunkti uues kortermajas.

Nende mitmekümne aasta jooksul on Aasa-Malle teinud palju tööd Kavastu inimeste tervise eest hoolitsemisel. Talle on antud tehtud töö eest mitu autasu.

Peale tööd meeldib Aasa-Mallele hoolitseda lillede eest ja lugeda raamatuid. Kavastu raamatukogu nimetas ta 2010. aastal kuldlugejaks. Praegu on Aasa-Malle pensionär.

Kavastu elanikud õnnitlevad ja tänavad Aasa-Malle Maasingut tehtud töö eest. Soovime jätkuvat jõudu, tervist ja elurõõmu veel pikkadeks aastateks!

Kavastu rahvas

Põhja-Tartumaa üksikkompanii kutsub liituma

Si vis pacem, para bellum (kui tahad rahu, valmistu sõjaks) kõlab ühest küljest klišeena, aga omab teisalt siiski väga sügavamõttelist tausta. Väikeriigina ei saa me endile lubada riigikaitstes tavakodanikena pelgalt kõrvaltvaataja rolli ning ka moodsa ja piisava suurusega armee ülalpidamine pole ratsionaalne ega praegu mõeldav. Seetõttu baseerub meie riigikaitse totalitaarkaitse formaadil ehk kogu ühiskond saab ja peabki andma oma panuse riigi ning elanikkonna turvalisusesse ja julgeolekusse.

Sellest aastast on suuresti muutunud Kaitseliidu roll riigikaitstes ning siit tulevalt proovime kohalikus kogukonnas luua püsivamat ja aktiivsemat sidusust. Luunja on alati olnud meile hea partner, aga ka asula strateegiline paiknemine nõuab üha konstruktiivsemat koostööd militaar- ja tsiviilsektori vahel. Kaitseliit kui vabatahtlik riigikaitseorganisatsioon ning läbilõige ühiskonnast on selle ühtsuse ning koostöö saavutamise suurepärase vahend.

Kui varasemalt oli meie allüksus eks-territoriaalne ehk mobiilsetena suunati meid Lõuna-Eesti piires vajalikesse raskuspunktidesse erinevaid olukordi harjutama, siis sellest aastast on Kaitseliidu üksused piirkonnapõhised ja määratud tegevustele peamiselt oma kodukandis.

Meie allüksuse vastutusalasse jääb sellest aastast ka Luunja vald ning oleks äärmiselt loogiline, kui meie isikkoosseis koosneks edaspidi valdavalt kohalikest inimestest. Seetõttu oleme äärmiselt huvitatud eri tasandite koostööst, tahame olla kohalikule elanikkonnale nähtav ja kättesaadav ning kutsume tublisid ja patriootlikke elanikke üles ka meiega liituma. Meie üksus on aastatega jõudsasti kasvanud, aga praegu vajame uusi liikmeid rohkem kui kunagi varem.

Liikmeks soovijatega suheldes pörkume sageli eelarvamusega, et ei saada hakkama, ei osata, pole aega või füüsiliselt ei jõuta. Pean need kartused ümber lükkama, sest tänapäevane sõjapidamine on muutunud niivõrd laiapõhjaliseks, et füüsiline vorm asendub järjest rohkem erioskuste ning mittemilitaarse spetsialiteediga. Seega on kõigile ülesanded vastavalt soovile ja võimalustele. Nii vajame me endi sekka näiteks IT-oskustega inimesi, drooniope- raatoreid, erineva tehnilise taustaga isikuid, meediaspetsialiste jne. Kõik tuleb tänapäeval kasuks ning igale soovijale leiame sobiva variandi kaasalöömiseks ning panustamiseks täpselt sellises ulatuses, milleks kaasalööjal endal soovi on.

Loomulikult käib meie tegevusega kaasas sõjaline väljaõpe ja seda toetav korralik varustus. Takistuseks pole ka ajateenistuse tausta puudumine. Vajadusel pakume soovijatele sõduri baas-

kursust, relvaeksamit, aga sügavama huvi korral ka erinevaid erialakoolitusi. Seega veel kord julgemat pealehakkamist ning aktiivset uudishimu. Võin lubada, et igav meiega ei hakka. Saab juurde kogemusi ning eluks vajalikke oskusi.

Kaitseliit on ainulaadne militaarne kogukond, mille tegevused ei piirdu manöövritega maastikul või sõjamängudega metsas. Meil on rida traditsioone ja meelelahutuslikke ettevõtmisi, kuhu kaitseliitlased saavad kaasata oma pered või sõbrad. Käime ekskursioonidel, meil on suvepäevad, vinged jõulupeod ning veel mitmeid huvitavaid ettevõtmisi. Hoiame korras meie ajaloolisi mälestusmärke ja panustame riiklikesse tähtpäevadesse. Ka võtame osa enamikest avalikest suurtest üritustest ja festivalidest, kus saame endid näidata ja tutvustada. Seega on võimalusi enda elu põnevamaks teha palju ning kui selle taustal saame tugevdada ka riigikaitset, siis on ju võitjad kõik osapooled.

Oleme Luunja jaoks olemas ja ootame kõiki huvilisi meiega kontakteeruma. Vanus ja sugu ei ole määravad, loeb vaid tahe ja pealehakkamine. Küsi-ge julgesti lisainfot, aitan kindlasti nõu ja jõuga. Muudame meie ainulaadse rahvaarmee kohalike abil veelgi tugevamaks ja kogukonnale lähedasemaks.

Janek Haar

Janek.Haar@kaitseliit.ee

+372 509 1353

Kaitseliit end esitlemas Valga Militaarfestivalil 2020. Foto: Janek Haar

Tartumaa loometalgud tulevad taas

Loometalgutel osalenud meeskonna kogemusest, kuidas igaüks meist saab talgute kaudu muuta oma kogukonda ja eluolu paremaks ning mida talgutel osalemine on andnud.

Tartumaa esimestel loometalgutel peaauhinna võitnud naiskond, kuhu kuuluvad Anneli Vetka ja Pille Laine Nõo vallast, Bianca Makoid ja Margot Semilarski Peipsiääre vallast, tutvusid üksteisega oktoobris Nõo põhikoolis toimunud üritusel. Bianca Makoid, Peipsiääre vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna juhataja, selgitab: „Talgutele minemist sai võtta kui missiooni, aga ka kohustust, et võib-olla saab midagi kasulikku haridusvaldkonnas teha.“

„Väljapakutud teema „Kooli(veebi)

tunnid mitmekesisemaks“ oli väga lihtne – veebiõpetaja, kes võiks väikestes maakoolides puuduvat õpetajat asendada, ka näiteks venekeelses ja keelekümblusõppega koolis laste eesti keele oskust arendada,“ selgitab idee esitaja Bianca Makoid. Anneli Vetka, Nõo vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna juhataja, täiendab: „Talgupäeva esimesel tunnil idee muutus ja hakkasime töötama mõttega „Digiõps“, mis on veebiplatvorm digikontaktitud pakumiseks kvalifitseeritud aineõpetajate poolt.“

Loometalgutel sündinud ideest on nelja kuuga jõutud juba nii kaugele, et naiskond tegeleb äriplaani koostamisega. Plaan on jõuda välja veebiplatvormi, mis koondab kvalifikatsiooninõuetele vastavad aineõpetajad. „Nii saab kiirelt leida asendusõpetaja kasvõi Eesti teisest otsast ja tunni saab anda ühele või

mitmele erinevale grupile samaaegselt,“ selgitab Anneli Vetka.

Naiskond leidis, et loometalgud on väga põnev formaat, mis andis täiesti uue kogemuse. Ühiselt leiti, et loometalgud on vajalikud neile, **kellel on tahtmine ning väiksemgi ideepoeg mingisuguse kogukondliku valupunkti lahendamiseks ja valmidus panustada oma aega ning ettevõtlikkust koos teistega.** Margot Semilarski, Tartu Tamme kooli õpetaja, toob välja, et mida kirjum on seltskond, seda põnevam on loomeprotsess ja seda jõudsamalt esitatud idee arenama hakkab. Pille Laine täiendab, et tuleb ka olla valmis selleks, kui algsest ideest midagi palju suuremat välja kujuneb.

*Kaidi Randpõld
loometalgute korraldaja
Tartumaa Omavalitsuste Liit
arendusspetsialist*

Kutsusime noorsootöötajad kargesse talveilma peole

Luunja jõesadamas toimus 5. veebruaril Tartumaa noorsootöö tänusündmus, mille korraldasid MTÜ Tartumaa Noorsootöötajate Ühendus ning Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus. Pidulikul vastuvõtul anti üle 13-le maakonna noortekeskusele tervist edendava noortekeskuse märgis. Teiste seas ka Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskusele. Märgis hakkab olema Kavastu Korteris välisukse kõrval. Noorsootöötajaid tervitas Luunja vallavolikogu haridus- ja noorsootöökomisjoni esimees Indrek Kärner ning noorsootöö sisust ja selle arengutest Tartumaal kõneles Kadi Kalmus. Üles astusid Luunja kitarriringi õpilane Jaan Joakim Sööt ning Silver Ulvik ja sõbrad, kes tegid meeleoluka ja vaatamängulise show. Enda osalemist Luunja noorsootöös meenutas Kapteni Keldri kokk Alexander Matthias Saage. Öhtujuht Urmas Lass hoidis sündmust koos ning pärast tordi söömist sai iga külaline koduteele kaasa kingituse, mille pani välja Luunja valla tuntum ettevõtte Grüne Fee.

Projekt „Tartumaa noorsootöövõrgustiku arendamine ja võimestamine“ on rahastatud Leaderi ja Tartumaa Omavalitsuste Liidu toel. Täname südamest kõiki, kes ekstreemsetes tingimustes toimuvat sündmust külastasid ja selle korraldusse panustasid.

Luunja valla noored ja noorsootöötajad 5. veebruaril Luunjas toimunud tänusündmusel. Foto: Tiit Hellenurm

*Kadi Kalmus
Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuse direktor
MTÜ Tartumaa Noorsootöötajate Ühenduse juhatuse liige*

LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS

VEEBRUAR

19.02 Luunja valla haridusasutuste laste ja noorte rongkäik Vabadussõjas langenute mälestusmärgi juurde ja miiting 11.00

23.02 Eesti Vabariigi aastapäeva kontsertaktus 18.00

Sündmust saab vaadata internetis. Info 5309 3670

22., 23., 25., 26.02 Koolivaheaja programm

Täpsem programm www.luunjakultuur.ee

Info 5648 9138

MÄRTS

05.03 Shay Passero isikunäituse avamine 17.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaaajakeskuse galeriis Meie Aja Kangelane. Tasuta

12.03 Mihkel Tikerpalu lavasõu „Isal on plaan: laulude ja graafikutena“ 18.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaaajakeskuses

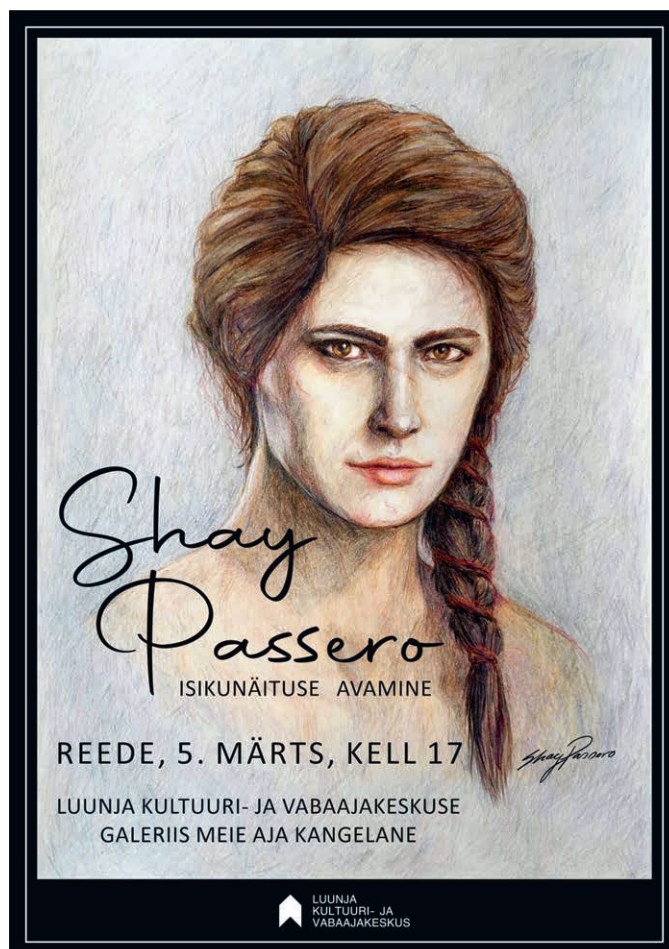
Piletid 10/8 eurot on müügil kohapeal ja eelmüügis kultuurimaja kontoris alates 01.03.2021

Info 5309 3670

Seoses Covid-19 laialdase levikuga otsustatakse ürituste reaalse toimumine nädal enne ürituse toimumisaega. Jälgige meie kodulehte www.luunjakultuur.ee ja Facebooki.

NÄITUSED

Luunja Kultuuri- ja Vabaaajakeskuse galeriis Meie Aja Kangelane on Timo Kähara maalinäitus.

EV 103

EESTI VABARIIGI 103. AASTAPÄEVA SÜNDMUSED LUUNJA VALLAS

19. veebruar 2021

11.00

Laste ja noorte rongkäik Luunja Keskkooli juurest
Luunja aleviku Vabadussõjas langenute mälestuskivi juurde

11.15

Miiting ja pargade asetamine

23. veebruar 2021

18.00

Eesti Vabariigi 103. aastapäevale pühendatud pidulik kontsertaktus
Luunja Kultuuri- ja Vabaaajakeskuses
Vallavanema tervitus
Luunja Keskkooli lauljad
Kõneleb geeniteadlane Lili Milani
Esinevad Jaan Sööt, Marek Sadam, Martin Trudnikov

Sündmus ainult otseülekandes www.luunjakultuur.ee

LUUNJA
KULTUURI - JA
VABAAJAKESKUS

INFO 53 093 670

MÜÜA METT

- Klaaspurk 700g 5€
- Plastikämber 1kg 7€

Kreemjas mesi

- Klaaspurk 470g 4€

Mesi on pärit Luunja vallast!

Tartu ja Luunja piires kohaletoitamine tasuta
ning vajadusel saadame pakiautomaadiga.

Suu magusaks!**Võtke meiega ühendust:**

www.facebook.com/mesilepa
Tel 5384 0097

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

Kodu Uudised

Väljaandja Luunja Vallavalitsus
Vastutav toimetaja Ketlin Alaväli
Keeletoimetaja Reet Tens
Tehniline toetus Eesti Ülikoolide Kirjastus

Luunja Vallavalitsuse
ametlikud teated ja uudised
Koduleht: www.luunja.ee
Facebooki leht: Luunja vald
E-post: luunjavv@luunja.ee
Telefon: 741 7319

Kodu Uudised on loetav ka internetis aadressil www.luunja.ee